

Tijdschrift Natuurpunt afdeling Maldegem-Knesselare ♦ Jaargang 12 ♦ nummer 3 ♦ oktober 2012
Zie ook op www.natuurpuntmaldegemknesselare.be ♦ v.u. Develter Dirk, Torredreef 5, 9990 Maldegem

België-Belgique
P002580

Bos & Hei

Inhoud

Voorwoord.....	1
Week van het Bos : Programma.....	3
Een greep uit onze partners : Regionaal Landschap Meetjesland.....	5
De Drongengoedhoeve.....	7
Bosgroep Oost-Vlaanderen Noord.....	10
Gemeente Knesselare.....	12
Activiteitenkalender 2012.....	14
Activiteiten in de kijker : Dag van de Natuur.....	15
Ons aanbod voor de Dag van de Natuur	17

U zoekt / Wij bieden : Natuurgids m/v

Wie graag een wandeling wil onder leiding van een natuurgids of een cultuurhistorische gids kan bij ons terecht. Wij bieden de gids die u op gelijk welk moment op gelijk welke plaats om het even welk onderwerp wenst. En dit niet enkel in onze reservaten maar in de ruime omgeving van ons werkgebied van kleuter tot bejaarde, van school tot vereniging.

Contact: Etienne Vanaelst, 09/3745986 of 0474/642323 of vanaelst.etienne@skynet.be.

Tijdschrift voor de leden van Natuurpunt, afdeling Maldegem-Knesselare.
Verschijnt 4 x per jaar. Deze editie is verschenen in een oplage van 500 ex.

Werkten mee aan dit nummer: Steven Degraer, Dirk Develter, Paul Vansteelandt, Sylvie Mussche, Chris Tienpondt, Eli Vandecasteele, Etienne Vanaelst

Voorwoord: Het Drongengoed in de kijker...

Steven Degraer
Voorzitter Natuurpunt Maldegem-Knesselare

Bossen blijven boeien. Kijk maar eens op een mooie dag rond in het Drongengoed en je zal merken dat overal mensen van de rust en schoonheid van het bos aan het genieten zijn: wandelend met het gezin of hond, joggend of te paard, met wandelschoenen of verrekijker, 's ochtends vroeg tot 's avonds laat,... Reden te meer om het bos eens per jaar in de kijker te stellen. Op zaterdag 20 en zondag 21 oktober vieren we dan ook voor de derde keer op rij ons allereigenste Drongengoed tijdens het slotweekend van de Week van het Bos.

Jullie gastheer voor dit jaar is Natuurpunt Maldegem-Knesselare. We hebben er als organisator alvast voor gezorgd dat vooral de natuuraspecten vast verankerd werden in het programma. "Het bos voedt en geneest. Het bos prikkelt en stimuleert. Het bos zuivert en leeft. Laat je onderdompelen in het bos dat heeft en geeft..." Het zou wel eens de nieuwe slogan van onze afdeling kunnen worden.

Dat voor een dergelijk evenement – waarop we de voorbije jaren telkens tot 1000 bezoekers mochten verwelkomen – heel wat medewerking nodig is, mag duidelijk zijn. Een ruim partnerschap draagt er zorg voor dat we met voldoende mensen en ideeën de handen uit de mouwen kunnen steken om alles tijdig inhoudelijk en praktisch klaar te krijgen. Het Drongengoed vormt uiteraard de grootste gemeenschappelijke deler van alle betrokken partners. De Week van het Bos biedt dan ook een uitgelezen kans om de samenwerking tussen de deelnemende organisaties te versterken en banden te smeden voor een verdere kwaliteitsvolle ontwikkeling van het Drongengoed.

Onbekend is onbemind? Correct, maar oplosbaar! In dit nummer hebben we ruimte aan de partners geboden om hun relatie met het Drongengoedbos uit de doeken te doen. Een verhelderende blik op de vele organisaties en hun liefde voor het Drongengoed...

Veel leesplezier en ik hoop van harte jullie talrijk op 20 en 21 oktober te mogen verwelkomen!

week van het bos

IEDEREEN WELKOM!

14 TOT 21
OKTOBER 2012

**Drongengood:
Iedereen welkom!**

Zaterdag 20 oktober: Nacht van de Duisternis
Jagershof, vanaf 19u - 24u
Zondag 21 oktober: Drongengood in Beweging
Drongengoodhoeve, vanaf 13u - 17u

het volledige programma vind je op:

www.weekvanhetbos.be

www.natuurpunt.be

BOS+

1700
Natuurpunt

www.natuurpunt.be

Week van het Bos: Iedereen welkom... in het Drongengoed - Programma

Zaterdagavond 20 oktober

Nacht van de Duisternis: Ontdek het element!

Vrije themawandeling met aandacht voor nachtdieren, water, aarde, vuur en sterren

Startpunt: Het Jagershof

Wanneer: starten tussen 19 u en 21u (duur wandeling met stops: ongeveer 1,5 uur)

Sterren op het doek

Astronomische Spacepage sterrenshow in Het Jagershof (ook bij slecht weer, doorlopend tot 24 u)

Zondagnamiddag 21 oktober

Drongengoed in Beweging

Het bos voedt en geneest. Het bos prikkelt en stimuleert. Het bos zuivert en leeft. Laat je onderdompelen in het bos dat heeft en geeft...

Waar: Drongengoedhoeve

Wanneer: vanaf 13u, doorlopend tot 17u

Aan de Drongengoedhoeve

- Doe-het-zelf infostanden: Ontdek het waterzuiverende bos als bron van leven, proef het kruidige bos en leer bezems binden
- Boscreativiteit voor jong en oud, met onder andere de 'Bosdiertjes en bosnimfen' schminkstand
- Interactief vertelspel over het magische bos
- Huifkartochten

- Infostanden deelnemende organisaties

Op pad

- Gegidste wandelingen om 13.30u, 14u, 14.30u, 15u, 15.30u en 16u.
 - Het bos, biodiversiteit en water: Ontdek het leven in het waterrijke bos. Bereken zelf hoeveel water het bos kan opslaan.
 - Bos en heide, schatkamer van de kleine man: Bosproeverij, de legende van de Kleitse bezembinder en hoe samen zorg dragen voor de natuur.
- Voor onze jonge actievelingen (start om 14u en 15u)
 - Bos, creativiteit en fantasie: Leef je spelend uit in het bos.

Onze partners

- Coördinatie: Natuurpunt Maldegem-Knesselare & Natuurpunt en Partners Meetjesland,

Partners: Agentschap voor Natuur en Bos, Bos+, Bosgroep Oost-Vlaanderen Noord, Defensie, Dronegnggoedgidsen, Drongengoed-hoeve vzw, gemeente Knesselare, gemeente Maldegem, Het Jagershof, Natuurpunt vzw, Regionaal Landschap Meetjesland en Spacepage

Een greep uit onze partners en hun relatie met het Drongengoedbos : RLM

Regionaal Landschap Meetjesland

In het Meetjesland wordt het grootste Oost-Vlaamse bosgebied Drongengoedbos beschouwd als een bijzonder waardevol (ecologisch, recreatief) domein. Het is echter geïsoleerd van de Keigatbossen, de Lembeekse bossen (Bellebargie), Provinciaal Domein Het Leen en het Burkel- en Torrebos. Deze situatie is in Vlaanderen jammer genoeg geen uitzondering. Schaalvergroting, nieuwe technieken en oprukkende bebouwing hebben het landschap sterk veranderd, en in vele gevallen ‘uitgekleed’.

Bomenrijen, hagen en houtkanten als stapstenen tussen deze ‘oases van rust’ zijn nochtans voor vele diersoorten doorslaggevend om te overleven. Symboolsoort bij het aanplanten van deze Kleine Landschapselementen (KLE) was in 2011-2012 de Citroenvlinder, de grootste en kleurrijkste vlinder onder de ‘Witjes’.

Samen met Natuurpunt Maldegem-Knesselare, en met de steun van de Provincie Oost-Vlaanderen, werden in het plantseizoen 2011-2012 enkele kilometers haag aangeplant ten noorden van het Maldegemveld. Hagen zoals men ze vroeger rond vrijwel iedere akker of weide in het Meetjesland kon aantreffen.

Bij landschapsherstel moeten we steeds oog hebben voor de geschiedenis en identiteit van een gebied. Want het aanplanten van kleine landschapselementen is niet overal een goed idee. Zo zijn heggen en bomen minder op hun plaats bovenop de vruchtbare, hoger en droger gelegen kouters. Ook in de natte hooilanden –voormalig overstromingsgebied langs de waterlopen – trof men begin vorige eeuw niet één knotboom aan.

Als we teruggaan naar de kaart van Graaf de Ferraris – eind 18de eeuw – dan zien we dat de weiden waarrond vandaag deze nieuwe hagen en houtkanten pronken in het Maldegemveld, in die tijd nog bebost waren en pas later in cultuur werden gebracht. De systematische ontginning van het Maldegemveld creëerde een dambordvormig patroon in het landschap. Heggen en houtkanten versterken de overgang tussen (voormalig) bos en het omringende landbouwlandschap.

Met kleine realisaties die, vanuit het bos, opnieuw het landbouwlandschap dooraderen, kan het netwerk van Kleine Landschapselementen stap voor stap hersteld worden.

De Drongengoedhoeve, parel van het Meetjesland en grootste bosexploitatiecentrum van Oost-Vlaanderen

Drongengoedhoeve vzw

Het Drongengoed, met centraal daarin gelegen de Drongengoedhoeve, is het grootste aaneengesloten bosgebied van de provincie Oost-Vlaanderen. Het actuele landschap, bestaande uit de voortdurende afwisseling van naald-en loofboombestanden, de onderbreking van het boscomplex door weiden en akkerland, de talloze dreven en de aanwezigheid van heiderelicten, is een gevolg van de lange ontginningsgeschiedenis van wat eens het uitgestrekte Maldegemveld was.

Onder het prelaatschap van de zeer ondernemende abt de Stoop (1740-1767) van de Norbertijnerabdij van Drongen, groeide het Drongengoed uit van een geruïneerde hofstede tot het grootste bosexploitatiecentrum (700 ha) van Oost-Vlaanderen. Het grote verschil in ontginningspolitiek van abt de Stoop ten opzichte van al zijn voorgangers, was dat hij het ‘veld’ van het Drongengoed door de aanwezigheid van de stugge kleilaag niet meer trachtte om te vormen tot akkerland, maar dat hij startte met de omvorming van het ‘veld’ naar bos. Deze ommekeer paste daarenboven in de bebossingspolitiek van de toenmalige overheid. Zo vaardigde Maria-Theresia van Oostenrijk in 1754 het reglement op de domaniale of gemeentelijke bossen uit. Hierin stond dat alle vage gronden, die vroeger bos waren, aan een vastgesteld tempo moesten herbebost worden. De aanplanting in het Drongengoed gebeurde op een systematische manier. Het ‘veld’ werd namelijk met een dambordvormig drevenpatroon tot een loofbos omgezet. Hierin werden de huidige abdijhoeve en het Bouwke op het eiland volkomen geïntegreerd.

Abt de Stoop richtte ook de huidige abdijhoeve op. Boven de korfboogdeur van de hoewewoning is er een bas-reliëf in grijze zandsteen aangebracht. Het bevat het bouwjaar (1746) en de wapenschilden en lijfspreuken van enerzijds de abdij van Drongen en anderzijds van abt de Stoop:

- een zwaan drijvende op het water, met als lijfspreuk “Vita brevis” het leven is kort;
- een groot hart omringd met vier kleine hartjes, met als lijfspreuk “Corda juncta cordibus”: Laat de harten verenigd zijn met de harten

of laat ons samenwerken. Het betreft een lijfspreuk die de v.z.w. eveneens in haar vaandel draagt.

Sedert 2001 wordt de historische abdijhoeve door de v.z.w. Drongengoedhoeve uitgebaat. Hiervoor kan ze sedert 1 november 2011 rekenen op de inzet van de familie Geert en Saskia De Zutter-Lagrou. De vereniging heeft tot doel de toeristische en recreatieve mogelijkheden uit te bouwen en het patrimonium te onderhouden. Conform een samenwerkingsovereenkomst (Publiek-Private Samenwerking) tussen de gemeente Knesselare en de v.z.w. werd er een bezoekerscentrum met volgende locaties gerealiseerd :

- het landschapsinfocentrum in een vijftal oude stallen met het verhaal over de landschapsgeschiedenis van het Maldegemveld en de historiek van het Drongengoed
- het lokaal toeristisch infopunt in het bakhuis
- de kruidentuin
- de hoogstammige boomgaard
- de buitenstaties: op de abdijhoeve en in de onmiddellijke omgeving zijn er verscheidene staties met vermelding van het buitenverhaal aangebracht.

Aanvullend werd er sedert 2001 een keramiekatelier ondergebracht. De plaatselijke getuigenheuvel of "Cuesta" bezorgde het keramiekatelier haar naam. Het atelier is vrij toegankelijk op zaterdag, en vaak worden er demonstraties georganiseerd op vrije dagen. Het bezoeken waard zijn eveneens de wekelijkse bakactiviteiten op zondag in het bakhuis. In de landelijke herberg wordt er uitsluitend brood uit eigen bakkerij geserveerd.

Het vermelden waard zijn eveneens:

- de tientallen bosklassen die er jaarlijks worden georganiseerd
- de uitvalsbasis van talrijke themagerichte gidsbeurten
- ankerpunt van de week van het bos
- knooppunt van talrijke fiets- en wandelroutes
- talrijke tentoonstellingen in het kader van het gebied. Denken we hierbij aan het verhaal en de activiteit van de bezembinders van Kleit, enz...

De roeping of de missie van de unieke geklasseerde Drongengoedhoeve kan als volgt worden samengevat. Het betreft een tref- en ankerpunt dat centraal op de cuesta Zomergem-Oedelem is gelegen. Zij is aldus een ontmoetingsplaats en een rustpunt, gelegen tussen twee middeleeuwse steden Gent en Brugge, waar de historiek en de beheersaanpak van het landschap in de ruimste zin aan bod komen.

FIETSHUIS
Geert De Loof
MALDEGEMSEWEG 67
9910 KNESSELARE
TEL. (09) 374 45 07
BTW BE 648 428 766 - GB 290-0362366-92

Bosgroep Oost-Vlaanderen Noord: ondersteunt private eigenaars bij duurzaam bosbeheer

Bosgroep Oost-Vlaanderen Noord vzw

De bosgroep is een vereniging van boseigenaars actief in het noorden van Oost-Vlaanderen en dus ook in de regio Maldegem-Knesselare. Boseigenaars kunnen bij ons terecht voor hulp bij en advies over het duurzaam beheren van hun bos. Ook voor de opmaak van bosbeheerplannen, het aanvragen van vergunningen of subsidies, de organisatie van beheerwerken en nog veel meer kan de bosgroep hulp bieden.

Meer eigenaars dan je denkt ...

Naar schatting zo'n 70% van onze (Oost-)Vlaamse bossen is private eigendom. De gemiddelde private boseigendom is ongeveer 1 ha groot. Dit leidt ons tot de conclusie dat er veel private boseigenaars zijn in Vlaanderen. Zo ook in het boscomplex Drongengoed : private eigenaars beheren er ongeveer 110 ha bos.

Hoe helpt de bosgroep in het Drongengoed?

Met ondersteuning van de bosgroep en samen met het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), werd een uitgebreid bosbeheerplan opgemaakt voor 68 ha bos van 12 private eigenaars en 400 ha bos van het ANB. In dit bosbeheerplan wordt omschreven hoe het bos er momenteel uitziet en op welke manier de eigenaars hun bossen de komende 20 jaar gaan beheren. Het beheer van de bossen zal voldoen aan de Criteria voor Duurzaam Bosbeheer. Aangezien het Drongengoed gelegen is in het Natura 2000 netwerk, zal ook in de private bossen extra aandacht zijn voor de natuurwaarden in het bos.

Wat wordt het resultaat?

In de private bossen zal een duurzame houtoogst gecombineerd worden met behoud en herstel van de aanwezige natuurwaarden. Zo zullen bosranden gemaakt worden met een mantel-zoomvegetatie. Reeds aanwezige waardevolle bosranden zullen in hakhoutbeheer worden genomen. Om de ontwikkeling van een meer natuurlijke dynamiek in het bos te stimuleren (struiklaag, natuurlijke verjonging), zal de Amerikaanse vogelkers bestreden worden. Groepjes oude bomen zullen behouden blijven en er zal gestreefd worden naar meer dood hout in het bos. Op een kleinschalige manier zal ook aan maaibeheer worden gedaan op open plekken en langs een aantal grachten.

Bij het uitvoeren van dunningen, zal gewerkt worden aan bijmenging met meer inheemse boomsoorten.

Dit alles zal gebeuren in combinatie met houtoogst, waarbij op de ene plek in het bos de natuurfunctie zal primeren en op de andere plek de productiefunctie.

Meer info?

Bosgroep Oost-Vlaanderen Noord vzw, PAC Het Zuid, Woodrow Wilsonplein 2, 9000 Gent. Tel. 09-267 78 60, mail: bosgroepnoord@oost-vlaanderen.be, www.bosgroepen.be

Europees project wil belevingswaarde bos en omliggende dorpen verhogen - Zuurstof voor het Drongengoedgebied

Gemeente Knesselare

Knesselare, Ursel en Maldegem-Kleit tellen nog heel wat onontgonnen recreatief potentieel, vooral door de aanwezigheid van het Drongengoedgebied. Het Europese project Leefbare dorpskernen door een beleefbaar Drongengoed wil de (belevings)waarde van het Drongengoed en de omliggende dorpskernen de komende jaren vergroten.

Het Drongengoed maakt deel uit van het grootste aaneengesloten bosgebied van Oost-Vlaanderen. Heiderestanten, de archeologische site Oude Hofstede, de Drongengoedhoeve en het NAVO-vliegveld zijn nog stille getuigen van de rijke geschiedenis die het gebied kende. Bij inwoners en recreanten is vooral het zuidelijke (bos)gebied rond de Drongengoedhoeve bekend. In het noordelijke gedeelte worden de laatste jaren grootschalige inspanningen geleverd om het afwisselende landschap van heide en open bos van het vroegere Maldegemveld te herstellen. Naast de natuur- en cultuuraspecten van het Drongengoedgebied zelf bezitten ook de omliggende dorpskernen heel wat culturele troeven: Cogétama (Knesselare), Pierlala (Ursel) en de bezembinders (Kleit).

Met steun van LEADER, een Europees initiatief voor plattelandontwikkeling, moet de (belevings)waarde van het Drongengoedgebied en de omliggende dorpskernen omhoog. Niet alleen toeristen, ook de lokale ondernemers en de bevolking moeten er beter van worden. Het Drongengoedgebied is een prachtig stuk natuur met prachtige troeven. Alleen zijn natuurorganisaties, landbouw, de hoeve en de gemeentes Knesselare en Maldegem nu nog elk bezig met hun eigen ding, waardoor het zelfs voor de eigen inwoners niet altijd duidelijk is wat het totale aanbod is. Met het project Leefbare dorpskernen door een beleefbaar Drongengoed gaan alle partners die in het Drongengoedgebied actief zijn, samenwerken om het gebied een sterker en duidelijk profiel te geven, de dynamiek in de dorpskernen te verhogen en de kernen te gebruiken als poorten tot het Drongengoedgebied.

Maar hoe wil men die ambities waarmaken?

1. Een uniforme communicatiestrategie en huisstijl ontwikkelen voor het Drongengebied, kwestie van een duidelijk verhaal, identiteit en profiel naar de buitenwereld te sturen. Het gebied wordt geprofileerd als een plaats waar men zich kan herbronnen in het grootste bosgebied van Oost-Vlaanderen, met zijn authentieke, landelijke en gastvrije dorpskernen, in de Meetjeslandse bossengordel, tussen de kunststeden Gent en Brugge en vlakbij de kust en Zeeuws-Vlaanderen.

2. De socio-culturele troeven van het Drongengoedgebied en de omliggende woonkernen in de kijker zetten en koppelen aan het horeca-aanbod. Op die manier wordt de belevingswaarde van de dorpskernen aangescherpt en kunnen ze fungeren als poorten tot het bosgebied. Kinderen kunnen op ontdekkingsstocht in Pierlaladorp Ursel. Op het dorpsplein worden speelse, natuurlijke elementen in de dorpskern geïntegreerd. In Knesselare werkt men rond de vroegere sigarenfabriek Cogétama en het aansluitend park. De nadruk ligt op educatie en kinderen. Kleit krijgt een speelbos en zal het verhaal van de bezembinders ontsluiten.

3. De wandel- en fietslink tussen de woonkernen en het Drongengoedgebied te versterken. Op de bestaande parkings in de dorpen komt een fietsverhuursysteem, eventueel met elektrische oplaadpalen, om naar het Drongengoed te fietsen. Op die plaatsen moeten bezoekers ook toeristische info kunnen krijgen.

De gemeente Knesselare is projectleider. Gemeente Maldegem, Regionaal Landschap Meetjesland, Natuurpunt, Agentschap Natuur en Bos zijn de copartners. Het project kan op steun rekenen van Vlaanderen, Europa, de provincie Oost-Vlaanderen en de vzw Drongengoedhoeve, Toerisme Meetjesland en de landbouw.

Activiteitenkalender oktober – december 2012

Raadpleeg voor een geactualiseerd overzicht van de activiteiten steeds ook natuurpuntmaldegemknesselare.be/activiteiten/activiteiten.html. Voor contactgegevens zie de voorlaatste pagina van dit nummer.

Datum	Activiteit	Trefpunt	Uur	Contact
Zo 14 okt.	Trektelling in het Maldegemveld Info : Steven.debruycker@natuurpunt.be	parking ANB	07.30	Steven Debruy.
Zo 21 okt.	Week van het Bos	Drongeng oedhoeve	/	Etienne, Kurt & Steven
Za 17 nov.	Beheerdag kanaalberm te Knesselare	Kanaal-brug	09.00	Etienne
Za 15 dec.	open werkdag in het Maldegemveld, contact maldegemveld@natuurpuntmaldege mknesselare.be	parking ANB	09.00	Kurt & Karel

Toelichting trefpunt	Adres
Drongengoedhoeve	Drongengoedweg 9, Ursel
Kanaalbrug	kruispunt Hoekestraat en Zuidleie te Knesselare
parking ANB	langs de Drongengoedweg, 200 m van café-restaurant het Jagershof (Knesselare)

SABA KEUKENS

Kronckalseide 279
Maldegem-Donk
☎ (050) 71 61.82
Fax (050) 71.75.84
BTW BE 432 776 485

Activiteit in de kijker

17 november : Dag van de Natuur

Heel het jaar door vrijwilligers van onze afdeling in de weer voor meer natuur. Naast het gidsen en vogels spotten (om er maar twee te noemen) wordt er in het kanaalreservaat te Knesselare ook gemaaid, gekapt, geknot, ... Kortom, bergen werk verzet. Niet enkel voor het plezier (want dit komt er zeker bij kijken) maar voor meer en betere natuur. Voor heel wat planten, vlinders, vogels zijn natuurgebieden hun laatste en veilig toevluchtsoord. Ze zijn immers op zoek naar natuur van een hoge kwaliteit, natuur eerste klasse. Met natuurbeheer proberen we te voldoen aan die hoge kwaliteitseisen. Onze inzet maakt het verschil!

We ontvangen je met open armen op onze Dag van de Natuur, kom dus zeker eens langs op **17 november**. Iedereen, van jong tot oud, ervaren in het buitenwerk of niet, kan er zichzelf nuttig maken. Er is een klus(je) voor iedereen. Natuurbeheer is natuurbeleving van de bovenste plank, in een prachtige omgeving. Je proeft er ook het speciale sfeertje dat op elke natuurbeheerdag aanwezig is. Een sfeer van samenhang, samen 'gratis en voor niets' het beste van jezelf geven voor natuur. 'Een bende zotten?' Misschien wel, maar dan wel zot van natuur!

17 november hoort in (groene) fluo in jouw agenda te staan. Dan wordt er gemaaid in ons kanaalreservaat. En jij mag meedoen!

De voorbije harde winter heeft zijn tol geëist onder de Gaspeldoorn. Tijd dus om eens te verjongen en oude struiken weg te halen en af te voeren. Ook het raster is aan een nazicht toe en er valt ongetwijfeld nog wat maaiwerk op te knappen. Alle beheermateriaal is ter plaatse. Wij zorgen ook voor de innerlijke versterking.

Het is natuurlijk niet continue 'noeste arbeid' op zo'n Dag van de Natuur. We ontvangen je met een hapje en drankje.

Trefpunt: 09.00u kanaalbrug te Knesselare, kruispunt Zuid-Leiestraat en Hoekestraat te Knesselare. Contactpersoon : Etienne Vanaelst, conservator 0474/642323

DAG van de NATUUR

17
NOV
2012

Jij mag meedoen langs de Kanaalberm!
9u - kanaalbrug – Hoekestraat te Knesselare
Voorzie gepaste werkkledij en handschoenen.

een
PLUSPUNT
VOOR DE
NATUUR

natuurpunt

Ons aanbod voor de Dag van de Natuur: Beheerdag in het kanaalreservaat te Knesselare :

Etienne Vanaelst

Het is traditie dat onze afdeling meewerkt aan de Dag van de Natuur. Een dag waarop natuurminnend Vlaanderen het er voor over heeft om de handen uit de mouwen te steken om karweien op te knappen in de reservaten. Natuurpunt Maldegem-Knesselare neemt het Kanaalreservaat te Knesselare onder handen.

We gaan stilaan het 25-jarig bestaan van het kanaalreservaat tegemoet. 1989 ligt al een tijdje achter ons, toen begon voor ons het reservaatwerk in de vorm van beheerdagen. Eigenlijk waren we daar vroeger al mee bezig want op het militair domein te Ursel stonden we al jaren in de bres om enkele zeer waardevolle heideterreintjes tussen beide startbanen te beheren, een overeenkomst die we hadden met de militaire overheid. Thans neemt ANB dit beheer waar. Wie zal het nog geweten hebben dat daar nog het Groentje, misschien wel de zeldzaamste dagvlinder uit heidegebieden, voorkwam.

Het Kanaalreservaat hebben we geërfd van de vrije lagere basisschool te Knesselare die het voor mekaar kreeg om een deel van de bermen langs het kanaal via een WWF-project “beheer uw eigen reservaatje” of zoiets, bij Waterwegen en Zeekanaal in beheer te krijgen. Daarmee stak de school ons de loef af want wij waren al enkele jaren bezig bij dezelfde instantie om de waardevolste delen van de kanaalbermen te Bellem in beheer te krijgen. Dit lukte toen niet. Nochtans waren we als afdeling van Natuurreservaten niet de eerste met die vraagstelling. Te Oostkamp kwamen de Leiemeersen al in 1982 in beheer en op het einde van de werken van de rechtrekking van het kanaal tussen Beernem en St.Joris 1987 kwam daar ook de oude kanaalarm ‘de Miseriebocht’ bij. Of we daarmee de derde in de rij waren zou ik moeten uitpluizen want tussen Gent en Brugge liggen ondertussen al meerdere gronden in beheer bij het hedendaagse Natuurpunt vzw. Onze dichtste burens uit Aalter beheren ondertussen jawel diezelfde bermen te Bellem en deze van het Patersveld te Aalter-Brug. Het kan verkeren. We zijn daar niet rouwig om. Natuurpunt heeft de kanaalbermen op de kaart gezet bij de waardevolste natuurgebieden van bovenprovinciaal en zelfs van Vlaams belang. De

kanaalhappening in 1998 heeft, onder andere via een reizende tentoonstelling door de kanaalgemeenten, deze status bevestigt.

De hedendaagse toestand van het kanaalreservaat.

Over de zeldzaamste planten en paddenstoelen, vooral wasplaten, hebben we het al een paar keer gehad. Meer dan 20 jaar beheer werpt vruchten af, dat kan niet anders. Schrale stukken, voornamelijk op het talud wisselen af met de ruigere vegetaties op het jaagpad. Deze laatste zijn vaak de rustplaatsen van de schapen en geiten waar ze ook het meeste mest achterlaten.

Ondertussen is ook het beheerplan van W&Z opgemaakt door het INBO en in voege. In het kanaalreservaat is extensieve begrazing de voor de hand liggende beheervorm. De kanaalbermen komen laat in wasdom. Tref je neerslagrijke jaren, zoals dit jaar, dan staat de vegetatie zonder dat je het merkt snel lendenhoog. Je zit dan rap een beetje overgroeid. 3 schapen per ha is dan te weinig. Het bloeiaspect is wel weelderig maar in de daaropvolgende fase kan je niet tijdig het overtollig loof wegwerken. Je bent al blij als je het wandelpad min of meer bewandelbaar kan houden. Dan mag je dankbaar zijn te beschikken over enkele trouwe vrijwilligers(sters) die een tussentijdse maaibeurt wel zien zitten. Alles is bosmaaierwerk want met de maaibalk geraak er niet bij. Onze grazers kunnen niet tijdig overal terzelfdertijd aanwezig zijn ondanks de inzet van meerdere dieren.

Op één perceel na, ik noem dit de bevertjes- of trilgraswei hoewel met nauwelijks een 100-tal bloeistengels is deze naam nogal groots opgevat, worden ze dit jaar zelfs niet ingezet. Het mag een keertje iets meer zijn dan begrazing alleen. De bevertjeswei is al altijd het bloemenrijkst geweest. Dat moet aan vroeger beheer hebben gelegen, voor onze inbreng, toen plaatselijke hobbyisten allicht daar al schapen hebben opgezet of omdat het strooisel dienstig was op de boerderij. Naast bevertjes tref je ook Wilde tijm, Rode ogentroost, Ijzerhard, Glad walstro, Blauw glidkruid, Gewone agrimonie, St.Janskruid, Heelblaadje, Moerasspirea, Rietgras en Knoopkruid. Dit perceel krijgt een maaibeurt op de Dag van de Natuur. Of dit tijdig zal zijn voor de wasplaten die er voorkomen is maar de vraag. Wasplaten zijn gebaat met een kortstaande vegetatie, toch zeker vanaf september. In zachte winters zou het nog kunnen want je kan ze nog aantreffen tot einde december. De meeste wasplaten komen ook nog op

andere percelen voor die ondertussen wel het bezoek hebben van onze grazers.

Werkzaamheden voor op de ‘Dag van de Natuur’

De kanaalberm heeft al eens een grondige beurt nodig. Bramen, dood hout van ontschorste bomen en vervroren gaspeldoorn moet eens opgekuist. Dit is ook een karwei die nu zal gebeuren rechtover het oud opgespoten terrein. We kunnen daarbij rekenen op de medewerking van de gemeente Knesselare die alle dood hout en andere beheerresten, als het boven geraakt, komt weghalen na de beheerwerken. Hier gaan ze de gemeente Beernem achterna die bij de grondige opkuis te St.Joris van 2 jaar terug, vele vrachten heeft weggehaald. Zo'n hoeveelheden worden nu echter niet verwacht.

Kanaaltalud St.Joris na beheerwerken 2009

Het trilgrasperceel wordt door de vaste ploeg van Natuurpunt gemaaid. Op de Dag van de Natuur gaan we dit wegwerken. We zijn dus van de partij

op **zaterdag 17 november** om 09.00u aan de kanaalbrug te Knesselare. Alle beheermateriaal zal ter plaatse zijn. Wij zorgen ook voor de innerlijke versterking van hongerige en dorstige medewerkers. Weet je op voorhand als je er kunt bijzijn dan is een seintje handig om onze hoeveelheden een beetje te kunnen inschatten. Ook voor een halve dag ben je meer dan welkom.

Je kan dit melden bij Etienne Vanaelst, 0474/642323 of per e-mail op vanaelst.etienne@skynet.be.

Op 23 februari 2013 is er de volgende beheerdag in het kanaalreservaat. Zelfde plaats, zelfde afspraak.

Wij hopen op jullie aanwezigheid, de beheerploeg van Natuurpunt.

kapsalon Moorea bij Kelly

Hairstyle voor dames en heren

Geuzestraat 36 Knesselare

Enkel op afspraak

telefoon nr 09 335 76 78

H. DE DOBBELAERE & ZN
VERKOOP & HERSTELLING
TUINMACHINES

HOEKESTRAAT 52 • 9910 KNESSELARE
TEL & FAX (09) 374 48 25
BTW BE 648.195.867

NATUURPUNT MALDEGEM - KNESSELARE

Onze jonge afdeling telt 4 reservaten, waarvan 2 in eigendom. Hierin wordt getracht om bepaalde biotopen terug op te waarderen. Vooral ons heideterrein, het Maldegemveld, heeft op korte tijd bewezen dat er een groot potentieel is voor een flora van schrale bodem. Ook het Kanaalreservaat herbergt al een reeks zeldzame planten en jaarlijks steekt er wel een nieuw zijn kopje boven. Het Torrebos tenslotte is een klein bos met een grote variatie aan streekeigen bomen.

Voor de uitbouw van deze reservaten aan uw achterdeur is natuurlijk geld nodig. U kan uw gift storten op het rekeningnummer van Natuurpunt: 293-0212075-88, IBAN BE56 2930 2120 7588. Giften vanaf € 40 zijn fiscaal aftrekbaar, een attest wordt automatisch opgestuurd. Twee van deze reservaten hebben een eigen projectnummer. Bij vermelding van dit nummer wordt uw donatie speciaal voor dit reservaat gebruikt. Voor het **Maldegemveld** is dit nummer **6627** en voor het **Torrebos** is dit **6639**.

CONTACTPERSONEN

Steven Degraer	Hoeksken 15, 9910 Ursel	Voorzitter	09 236 32 09	steven.degraer@ugent.be
John Beylemans	Aardenburgkalseide 396, 9990 Maldegem	Natuurstudie (vogels)	050 72 05 20	john.beylemans@pandora.be
Johan Bosmans	Onderdijkje 41, 9991 Adegem	Penningmeester, werkleider Maldegemveld	050 72 00 92	johanbosmans121@hotmail.com
Luc Dellafaille	Vellare 41, 9920 Lovendegem	Bestuurslid	09 372 68 23	lucdellafaille@hotmail.com
Kurt De Kesel	Kluizestraat 50, 9910 Knesselare	Conservator Maldegemveld	09 374 71 16	maldegemveld@telenet.be
Dirk Develter	Torredreef 5, 9990 Maldegem	Conservator Torrebos, Redactie	050 71 91 82	fa302024@skynet.be
Karel Tack	Eduard Neelemanslaan 5, 9900 Eeklo	Beheerder Maldegemveld, logistiek	0499525385	karel.tack@telenet.be
Etienne Vanaelst	Westvoordestraat 21b, 9910 Knesselare	Conservator kanaalreservaat	09 374 59 86 0474642323	vanaelst.etienne@skynet.be
Frank Verheye	Pontweg 29, 9880 Aalter	Beheerder Maldegemveld	09 374 43 08	frank.verheye2@telenet.be

Een aantal van bovenvermelde personen vertegenwoordigen onze afdeling ook in allerlei commissies en nemen nog andere taken op. Daarnaast kan Natuurpunt nog rekenen op verschillende medewerkers!

Waar doen we het voor?

natuurpunt

Natuurpunt is met duizenden vrijwilligers en meer dan 11000 hectaren over 500 natuurgebieden in beheer de belangrijkste vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen. Wij zetten ons in voor meer en betere natuur, zowel

binnen als buiten natuurgebieden. Natuur om in te wandelen of fietsen, natuur om van te genieten.

Met jouw lidmaatschap van Natuurpunt geef je samen met meer dan 80.000 gezinnen in Vlaanderen een duidelijk signaal dat ook jij natuur belangrijk vindt. Indien je niet in Maldegem of Knesselare woont, gelieve dan bij jouw overschrijving (**€ 24,00 per kalenderjaar op rek. nr. 230-0044233-21**) te vermelden dat je wenst ingeschreven te worden bij afdeling Maldegem-Knesselare. Zo geniet je van de volgende voordelen :

- 4 maal per jaar ontvang je automatisch 3 tijdschriften vol info over de natuur in Vlaanderen zowel als plaatselijk nieuws ; ons nationaal tijdschrift “Natuur.blad”, het tijdschrift van de regionale koepelvereniging Natuurpunt en Partners Meetjesland, evenals dit tijdschrift “Bos en Hei” van de plaatselijke afdeling Maldegem-Knesselare. Leergierige leden kunnen zich abonneren op twee meer gespecialiseerde tijdschriften Natuur.oriolus en Natuur.focus.
- Je kunt met het hele gezin gratis deelnemen aan al onze geleide activiteiten (cf. kalenders in vermelde tijdschriften en de website).
- Je geniet 10 % ledenkorting bij aankoop van boeken, t-shirts, verrekijkers e.a. in de Natuur.winkel. Je kunt ook met korting winkelen bij *A.S. Adventure*, *Tony Mertens* en *Schoenen Torfs*.
- Je ontvangt een welkomstpakket met daarin een CD met vogelgeluiden evenals onze Fiets- en Wandelgids met ruim 100 wandel- en fietsroutes in Vlaanderen en Wallonië. Je krijgt toegang tot de speciale ledenpagina's op de website. Daar vind je onder meer 80 wandel- en fietskaarten voor onvergetelijke daguitstappen.